

Juridiskās izpētes nākotne ar MI

LEXU

Odrija Kaupere

Reģionālā vadītāja

Juridiskā izpēte šodien

NOVECOJUSI VALSTS DATUBĀŽU FUNKCIONALITĀTE

SADRUMSTALOTA, LĒNA UN BEZ
MODERNIEM MEKLĒŠANAS RĪKIEM

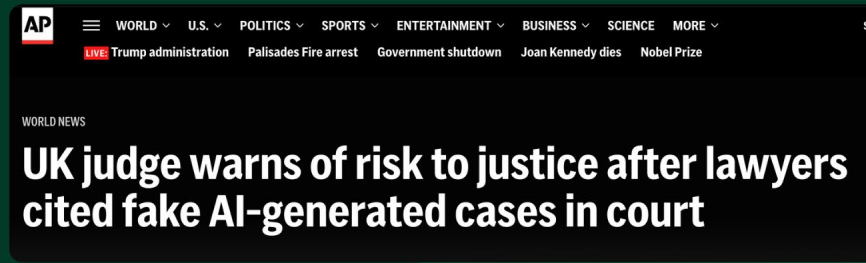
IEROBEŽOTA PIEKĻUVE JURIDISKAJĀM DATUBĀZĒM

VISPĀRĪGIE LIELO VALODU
MODEĻI SNIEDZ KĻŪDAINAS
UN NEPAMATOTAS ATBILDES

10h/nedēļā

PATĒRĒTAS TIKAI JURIDISKAJAI
IZPĒTEI

MI tieslietās: kur rodas problēmas?

Juridiskā nozare atpaliek MI ieviešanā

31%

MI JURIDISKAJOS BIROJOS

72%

MI ORGANIZĀCIJĀS
KOPUMĀ

Jauna platforma, ierastās problēmas

2016

2026

The screenshot shows a web application titled 'ANONIMIZĒTU NOLĒMUMU ATLASE'. It features a search form with various filters: 'Atlasīt pēc ECLI:', 'Atlasīt pēc lietas numura:', 'Atlasīt pēc arhīva numura:', 'Atlasīt pēc datuma:' (with 'No:' and 'Līdz:' sub-fields), 'Atlasīt pēc tiesu iestādes:', 'Atlasīt pēc lietas veida:', 'Atlasīt pēc lietas paveida:', 'Atlasīt pēc nolēmuma statusa', 'Atlasīt pēc instances:', 'Atlasīt pēc likuma panta:' (with a note about criminal and administrative proceedings), 'Likuma pants:', and 'Meklēšanas tips:'. A green arrow points from the '2016' label to this interface.

The screenshot shows a more modern web application titled 'Anonimizētie nolēmumi'. It includes a header with a breadcrumb trail and a search bar. The main form is organized into sections: 'Pamatdati' (with fields for 'Lietas Nr.', 'Lietas registrācijas (arhīva) Nr.', and 'Nolēmuma ECLI Nr.'), 'Meklēšanas tips nolēmuma tekstā' (with a dropdown and a 'Teksts' input), 'Datums no līdz' (with date pickers), and 'Institūcijas, lietas un nolēmuma dati' (with multiple dropdowns for 'Institūcija', 'Institūcijas struktūrvienība', 'Instance', 'Lietas veids', 'Lietas apakšveids', 'Nolēmuma statuss', 'Nolēmuma veids', and 'Likuma pants'). At the bottom, there are buttons for 'Meklēt', 'Notīrīt', and 'Sakļaut meklēšanu'. A green arrow points from the '2026' label to this interface.

Anonimizētie nolēmumi

Pamatdati

Anonimizētie nolēmumi līdz š.g. 20.03. pieejami arī manas.tiesas.lv. Lai piekļūtu nolēmumiem, lūdzam izmantot šo saiti. →

Lietas Nr.

Lietas reģistrācijas (arhīva) Nr.

Nolēmuma ECLI Nr.

Meklēšanas tips nolēmuma tekstā

Izvēlēties

Teksts

Datums no līdz

Meklēt

Notirīt

Izvērst meklēšanu

Aizpildi aptaujas anketu
un
novērtē tiesu darbu!

MANA
LATVIJA.LV

Strauja MI izaugsme

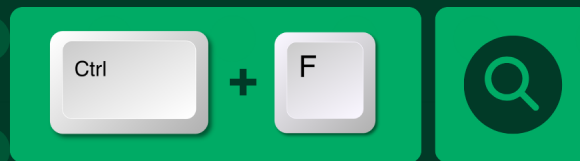
Jauni, spēcīgi MI modeļi tiek publicēti teju **katru mēnesi**.

MI

Valsts institūcijas

Lēns MI integrācijas process

Vairāku gadu projekts ir novecojis vēl pirms tas vispār tiek uzsākts.

Problēma

Šodienas juridiskā izpēte ir balstīta
uz **atslēgvārdu minēšanas loteriju**

**Vai mēs varētu atrisināt šo
problēmu, mainot visu
juridiskās izpētes konceptu?**

LEXU

Lexu AI: sadarbībā ar nozares, akadēmiskās vides un valsts pārvaldes ekspertiem

CŌBALT

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Latvijas
Vēstnesis
LATVIJAS REPUBLIKAS
OFICIĀLAIS IZDEVUMS

Konkurences padome

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Tiesu administrācija

Latvijas Republikas
Satversmes tiesa

Tieslietu padome

Tieslietu ministrija

LATVIJAS REPUBLIKAS
TIESĪBSARGS

LATVIJAS REPUBLIKAS
AUGSTĀKĀ TIESA
SENĀTS

|||||
TIESLIETU
AKADĒMIJA
|||||

MI balstīta juridiskās izpētes platforma

MEKLĒŠANA PĒC
KONTEKSTA AR MI

PAPLAŠINĀTAS MI
MEKLĒŠANAS
IESPĒJAS

MI RĪKI IKDIENAS
DARBAM UN
ĒRTĪBĀM

The screenshot displays the LEXU web application interface. At the top, the LEXU logo is on the left, and navigation links for 'Meklētājs' (Search), 'Jautā Lexu 2.0' (Ask Lexu 2.0), 'Grāmatzīmes' (Bookmarks), 'Lietošanas pamācība' (Help), and 'Iziet' (Logout) are on the right. A 'JAUNUMS' (New) badge is above the 'Jautā Lexu 2.0' link. Below the navigation bar is a 'Datubāzes izvēle' (Database selection) dropdown menu with the text 'Pirmās instances, apelācijas instances un kasācijas instances tiesas' (First instance, appeal instance and cassation instance courts). The main section is titled 'Meklēšanas filtri' (Search filters) and includes a 'Sakļaut filtrus' (Show filters) button. The filters are organized into four rows: 1. 'ECLI:', 'Lietas numurs:', 'Arhīva numurs:', and 'Tiesa:'. 2. 'Instance:', 'Lietas veids:', 'Likuma pants:', and an empty filter box. 3. 'Laika periods:' (with a dropdown 'Izvēlieties periodu'), 'Sākuma datums:' (with a date input 'dd/mm/yyyy' and a calendar icon), 'Beigu datums:' (with a date input 'dd/mm/yyyy' and a calendar icon), 'Tiesnesis:' (with a dropdown), and 'Tikai judikatūra:' (with a toggle switch). 4. 'Kur meklēt:' (with a dropdown 'Visā nolēmumā'), 'Meklēšanas tips:' (with a dropdown 'Meklēt frāzi locījumos'), and 'Meklēt nolēmuma tekstā:' (with a dropdown 'Ievadiet atslēgvārdus' and a help icon).

MI nav tikai čatā balstīts
jautājumu-atbilžu risinājums.

Problēma

Vispārīgie MI čata modeļi **nav**
piemēroti juridisko datu analīzei

**Kā būtu, ja mēs varētu iemācīt
MI domāt kā juristam?**

LEXU

Iepazīstiet “Jautā Lexu”!

LEXU

Padziļinātās izpētes modulis –

UNIVERSITY OF
LATVIA

veidots sadarbībā ar vadošajiem akadēmiskajiem ekspertiem

Dr. iur. Edvīns Danovskis

Juridiskās fakultātes dekāns

Administratīvo tiesību nozare

Dr. iur. Edmunds Broks

Studiju prodekāns

Starptautisko tiesību nozare

Dr. iur. Ginta Krūkle

Lektore

Tiesību teorijas nozare

PhD cand. Ritvars Purmalis

Doktorants

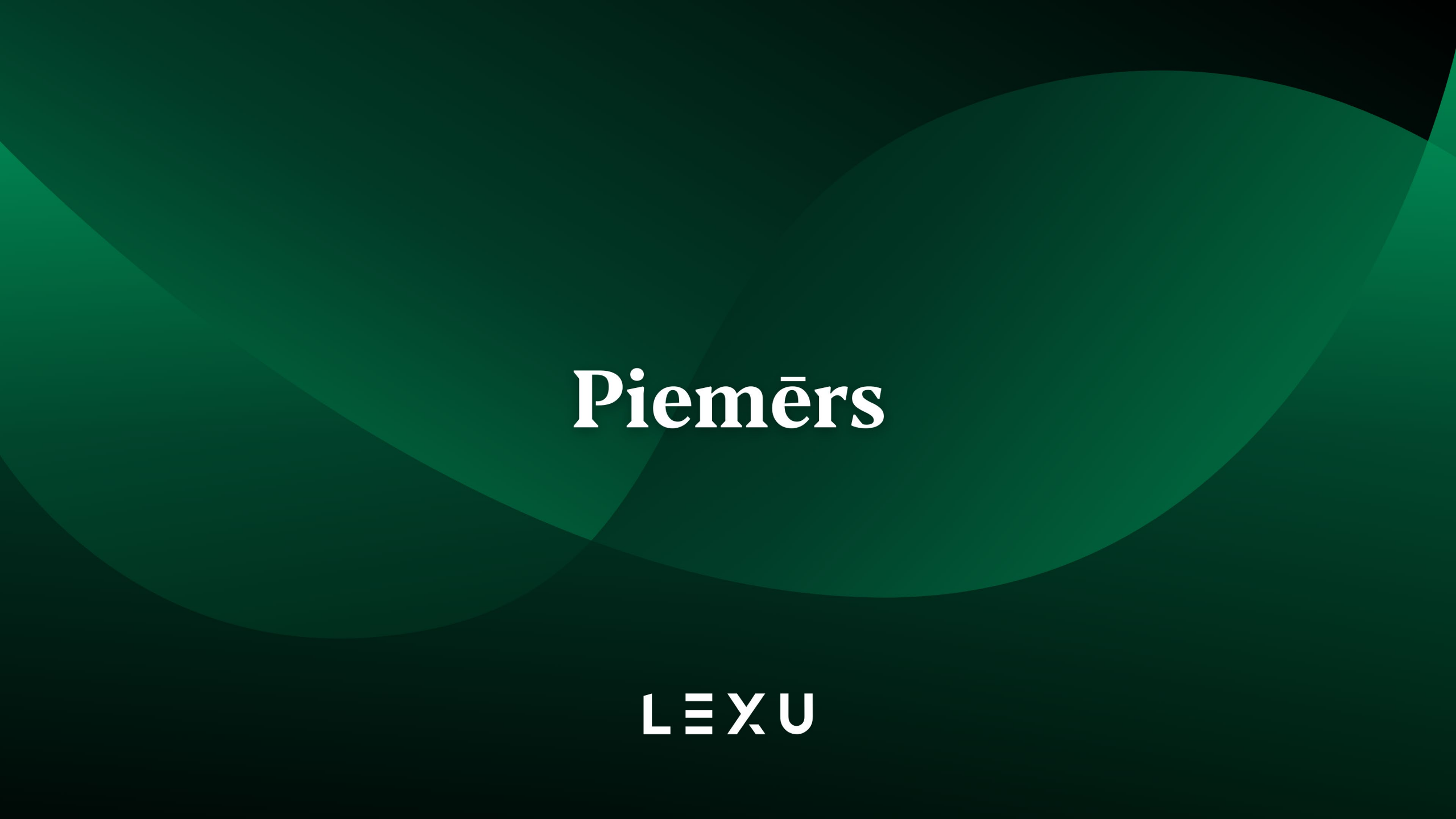
Tehnoloģiju un MI tiesības

Mg. soc. Evija Vīnkalna

Lektore

Krimināltiesību nozare

Piemērs

LEXU

Situācija:

Persona A savā īpašumā uzsāka saimniecības ēkas (pirmās grupas būve) būvniecību, pamatojoties uz saskaņotu paskaidrojuma rakstu. Tomēr būvniecības procesā persona A patvaļīgi atkāpās no ieceres: ēka tika uzbūvēta par 30% lielāka, tai tika izbūvēts pilnvērtīgs pagrabs un mainīts jumta slīpums, faktiski padarot to par otrās grupas būvi (dzīvojamo māju), kurai nepieciešams būvprojekts un būvatļauja.

Pašvaldības būvvalde 2023. gada septembrī veica pārbaudi un sastādīja atzinumu par patvaļīgu būvniecību, uzliekot par pienākumu personai A novērst patvaļīgas būvniecības sekas: vai nu izstrādāt jaunu būvniecības dokumentāciju, vai nojaukt patvaļīgi uzbūvētās daļas. Pirms būvvalde paspēja pieņemt galīgo lēmumu administratīvā akta formā, persona A īpašumu pārdeva personai B. Persona B zemesgrāmatā redzēja ierakstu par "saimniecības ēku", taču atzīme par patvaļīgu būvniecību zemesgrāmatā vēl nebija reģistrēta.

Pašreizējā situācija:

Pašvaldība vēršas pret personu B (jauno īpašnieku), izdodot administratīvo aktu - lēmumu par patvaļīgas būvniecības seku novēršanu (nojaukšanu), jo ēka neatbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajam apbūves blīvumam. Persona B iebilst, norādot, ka viņš ir labticīgs ieguvējs un nav veicis patvaļīgo būvniecību; būvvalde ir pieļāvusi procesuālu nolaidību, laikus neregistrējot aizliegumu zemesgrāmatā; nojaukšana radītu nesamērīgus finansiālos zaudējumus, kas pārsniedz sabiedrības ieguvumu no tiesiskuma atjaunošanas.

Jautājumi:

- 1) Vai un kādā apmērā izriet pienākums jaunajam īpašniekam (personai B) atbildēt par iepriekšējā īpašnieka veikto patvaļīgo būvniecību? Vai jauno īpašnieku var atbrīvot no pienākuma nojaukt patvaļīgi uzbūvētu objektu?
- 2) Ja būve objektīvi nav legalizējama, jo tā pārkāpj teritorijas plānojuma imperatīvās normas (apbūves blīvumu), vai pašvaldībai vispār ir rīcības brīvība lemt par ko citu, nevis nojaukšanu?
- 3) Vai pašvaldība drīkstētu piemērot naudas sodu nojaukšanas vietā, ja būve nerada draudus cilvēku drošībai?
- 4) Kādu juridisku seku kopumu rada tas, ka būvvalde nav savlaicīgi veikusi atzīmes izdarīšanu zemesgrāmatā par patvaļīgu būvniecību? Vai tas var kalpot par pamatu administratīvā akta atcelšanai vai valsts/pašvaldības zaudējumu atlīdzības prasībai no personas B puses?
- 5) Ja persona B atsakās pildīt lēmumu, kādi ir efektīvākie tiesiskie instrumenti pašvaldības rokās (ņemot vērā Administratīvā procesa likuma regulējumu par aizvietotājpildīšanu un piespiedu naudu), lai nodrošinātu autonomās funkcijas izpildi pēc būtības, nevis tikai "uz papīra"?

Datubāzes izvēle

Pirmās instances, apelācijas instances un kasācijas instances tiesas

Meklēšanas filtri

Sakļaut filtrus

ECLI:

Lietas numurs:

Arhīva numurs:

Tiesa:

Instance:

Lietas veids:

Likuma pants:

Laika periods:

Sākuma datums:

Beigu datums:

Tiesnesis:

Tikai judikatūra:

☐

Kur meklēt:

Meklēšanas tips:

Meklēt nolēmuma tekstā:

Meklēt pēc apraksta (MI):

Apraksti, ko meklē saviem vārdiem...

Šaurā MI koncepts

LEXU

Paldies!

www.lexu.lv

www.linkedin.com/company/lexu-ai/

www.youtube.com/@JuristaPrats

www.lexu.lv